

Liisa Kukkanen kirjoittaa:

Minua on pyydetty luomaan katsaus Keski-Suomen Kennelpiirin historiaan, koska olen koonnut molemmat piiriä käsittelevät historiikit. Ensimmäinen vuosilta 1955-2005 julkaistiin vuonna 2010, ja tässä Kennepiirin 70-vuotisjuhlassa julkaistaan tähän päivään asti kurottava jatko-osa.

Keski-Suomen Kennelpiirin perustamisasiakirja on allekirjoitettu Jyväskylässä 31.5.1955 nimellä ”*Sopimuskirja yhdistyksen perustamisesta*”. Sen allekirjoittajat ovat nimismies Arvi Salonen, Muurame, sairaalan lääkäri Rikhard Sotamaa, Laukaa, metsänhoitaja Olavi Lähteinen, Jyväskylä, urakkahinnoittelija Esko Latva, Jyväskylä sekä kasööri Karl Verner Mantere, Laukaa. Jokaisen nimen yhteydessä on maininta: ”*yhdistyksen jäseneksi aikova*”.

Tuohon aikaan Suomessa toimi vielä kaksi kennelalan kattojärjestöä, nimittäin kaksikieliseksi mainittu Finska Kennelklubben – Suomen Kennelklubi, joka oli perustettu 1889 ja vuonna 1934 perustettu Suomen Kennel-Liitto. Jälkimmäinen oli tullut liian elitistisenä pidetyn ensimmäisen rinnalle, ja nopeasti siitä tulikin suosituampi, koska maan suomenkielisiltä alueilta ryhmityttiin sen alle, kuten teki Keski-Suomen Kennelpiirikin. Edellä mainitut kennelliitot yhdistyivät nykyiseksi Suomen Kennelliitto-Finska Kennelklubbeniksi vuonna 1962.

Keski-Suomen Kennelpiirin perustamissäännöissä sanottiin, että Suomen Kennel-Liitto määritteli piirin rajat. Moni ehkä tässä vaiheessa kummastelee, että eikö ollut selvää, että piiri toimisi Keski-Suomen läänin alueella. Ei ollut. Yksinkertaisesti siitä syystä, että Keski-Suomen lääni perustettiin vasta viisi vuotta myöhemmin eli vuonna 1960. Muutamien muutosten jälkeen piirin alueeksi kuitenkin muodostui samat kunnat, jotka sittemmin muodostivat Keski-Suomen läänin. Kuhmoinen liitettiin Keski-Suomen lääniin vasta 1974. Lääninmuutoksen yhteydessä anottiin kennelpiirin siirtoa, jonka keskisuomalaiset hyväksyivät sillä varauksella, ettei liittyminen olisi Salpausselän Kennelpiirin etujen vastaista. Se ilmeisesti oli, koska Kuhmoinen ei ole koskaan kuulunut Keski-Suomen Kennelpiiriin. Aluksi piirin jäsenenä oli sekä henkilöjäseniä että yhdistyksiä. Ensimmäisen toimintavuosikymmenen lopulla alettiin lähestyä 20 jäsenyhdistystä, nyt lähennellään 120:tä. Henkilöjäsenten ottaminen lakkautttiin vuonna 1988, mutta silloin ainaisjäsenenä olleita lienee vielä joitakin elossa.

Kennelpiirin alkutaipaleella toiminta keskittyi kokeiden järjestämiseen, seuraavassa suora lainaus: ”*järjestettiin ajokoirakokeita, linnunmetsästyskokeita, hirvenmetsästyskokeita, luolakoirakokeita, kanakoirakokeita ja vetokoirakilpailuita selostustilaisuuksineen.*” Myös kaikkien rotujen koiranäyttelyn järjestäminen vuosittain kuului ohjelmaan. Sen järjesti piiri itse, jäsenyhdistyksille ei isoja näyttelyitä alussa myönnetty – metsästysseurojen tehtävänä oli järjestää näyttelyitä metsästyskoirille. Ensimmäisinä vuosikymmeninä piirin jäsenyhdistyksistä Keski-Suomen Palveluskoirayhdistys oli ainoa, joka ei ollut metsästysseura.

Tästä pääsenkin yhteen ensimmäisen historiikin lempikohdistani. Kennelpiirissä sihteerinä, puheenjohtajana ja rahastonhoitajana toiminut Reino Rätty oli melkoinen visionääri. 1970-luvun alussa hän laskeskeli monenko jäniksen henki säästyy vuosittain ajokokeiden ansiosta. ”Kun kokeissa on melkein aina kyseessä parhaat koira ja metsästäjät sekä parhaat metsästysmaat, niin voidaan hyvällä syyllä olettaa, että vähintään 18 000 jänistä saa armon elää uudenpäivän koittoon, koska kokeissa ei jänistä ammuta. Jos noiden vemmelsäärien paraati lähtisi loikkimaan Jyväskylästä Lahteen kymmenen metrin välein, niin ensimmäinen olisi jo Lahdessa ennen kuin viimeinen saisi lähtöluvan.”

Toisen mieleenpainuvan lausunnon Rätty heitti vuoden 1973 vuosikokouksen avauspuheessaan: ”Tekniikka on tullut ihmisen avuksi, ehkä tämänkin toiminnan alalla voidaan tulevaisuudessa seurata esimerkiksi kokeiden kulkua television avulla.” Ja liki näin on tapahtunut. 50 vuotta myöhemmin eli vuonna 2023 piirinmestaruus-mejä-kokeen suorituksia saattoi koepäivänä seurata tapahtuman Facebook-sivuilla reaaliajassa gps-paikannuksen ansiosta.

Metsästyskokeiden ohella Kennelpiiri alkoi heti ensimmäisistä vuosistaan alkaen järjestää keskusteluiltoja ja luentoja, joita nimitettiin tuolloin kenneltilaisuuksiksi. Myös koulutusta alettiin järjestää, yhtenä esimerkkinä niistä tämä yhdyssanahirviö: ”lintu-koira-metsästys-koe-tuomari-perus-kurssi”. Lisäksi piirissä järjestettiin mm. matkoja koiranäyttelyihin.

Noista metsästyskoepainotteisista alkuajoista ollaan tultu jo kauaksi. Toki metsästyspuolellekin on tullut lisää koemuotoja, mutta täysin uusia ovat esimerkiksi nosework, koiratanssi ja rally-toko. Viimeisen vuosikymmenen aikana piirin alueella on järjestetty kokeita yli 50 eri kilpailulajissa, joista noin puolet liittyivät metsästyksen. Näyttelyitäkin järjestetään monen eri yhdistyksen voimin eri puolilla maakuntaa, ja Jyväskylän kansainvälistä näyttelyä tituleerataan Suomen suurimmaksi talkoovoimin järjestettäväksi näyttelyksi.

Kennelpiirin hallituksen pöytäkirjoissa alettiin pohtia toimitilojen vuokraamista jo nelisenkymmentä vuotta sitten. Ensimmäisen kerran toimisto- ja koulutustilaa vuokrattiin vuonna 1993 Jyväskylän Tourulasta entisen kivääritehtaan tiloista. Sittemmin ollaan oltu muuallakin, kunnes vuonna 2018 päädyttiin ostamaan rakennus Laukaan Rokkakankaantieltä. ELY-keskuksen kautta ostoon ja remonttiin saatiin EU-rahoitusta, ja niinpä olemme nyt piirin omassa talossa juhlimassa 70-vuotista taivalta. Jos puheeni alussa kiinnititte huomiota Keski-Suomen Kennepiirin perustajajäsenten kotipaikkoihin, niin saatoitte huomata, että viidestä kaksi oli Laukaasta. Siksi voimmekin ajatella, että ympyrä sulkeutui toimintakeskuksen löytyessä.

Lainaan tähän kahden aiemman puheenjohtajan vuosikokouksen avaussanoja: ”Turvataksemme tulevaisuuden meidän tulee panostaa edelleen koulutukseen, jotta saamme uusia päteviä henkilöitä entisten avuksi kenneltoimintaan. - - - Nuoria me

tarvitsemme ja meidän tulee antaa nuorille sopivassa määrin valtaa ja vastuuta toimissamme. - - - Kennelpiirin tulee auttaa nuoriaan näissä toimissa, ettei toimintamme muuttuisi huru-ukkoharrastukseksi.” ja ”Toivon että piirin uusi hallitus on entistä kattavampi niin alueellisesti kuin harrastusmuodoittainkin unohtamatta sukupuolista tasapuolisuutta.” Nämä ajatukset ovat toteutuneet erityisesti viime vuosina, kun hallitukseen ja vastuutehtäviin on saatu useita alle nelikymppisiä tekijöitä. En tällä tarkoita, että 40 ikävuotta olisi huru-ukkoraja, mutta määrittelen sitä nuoremmat nuorisoksi. Aina tarvitaan mukaan myös pitkän linjan tekijöitä, jotta kirjoittamaton tieto siirtyy eteenpäin. Lainaukset ovat peräisin nykyisiltä kunniajäseniltä Mauri Pehkonen (vuosikokous 1991) ja Juha Rantakari (vuosikokous 2016), joita tässä kiitän kaikesta heidän Kennelpiirin eteen tekemästään työstä.

Historiikin ensimmäistä osaa aloittaessani jännäsin miten löydän tietoa vanhimmilta vuosilta. Kuitenkin siltä ajalta löytyi paljon kirjallista materiaalia ja pöytäkirjoihin oli tallennettu keskustelut miltei sanatarkasti. Tämän uuden historiikin kanssa vastaan tuli yllättävä ongelma. Nykyään kaikki on diginä, eikä asioita enää välttämättä löydy sen jälkeen, kun tekijät ovat vaihtuneet. Sitkeällä nyhtämisellä historiikki kuitenkin syntyi, ja siitä kiitos kaikille tiedoilla ja kuvilla avustaneille. Saatesanoina tulevaisuudelle sanon nykyisille yhdistysaktiiveille: tallentakaa tietoja ja kuvia digipilvien lisäksi myös käsin kosketeltavaan muotoon – pilvillä kun on taipumus silloin tällöin pudota alas.

Ainakin tänään pilvet pysyvät taivaalla ja saamme viettää keväistä juhlapäivää hienoksi laitetussa luentosalissa, piirin omassa. Toivotan monipuolisia ja muistorikkaita hetkiä Keski-Suomen Kennelpiirin koiraharrastuskentän joka soppeen, kun tulevana vuosina alamme tehdä uutta historiaa myöhempien polvien kirjaan tallennettavaksi.